

KESKI-SAVON RAKENNUSVALVONTA

RAKENNUSVALVONTAVIRANOMAISEN TAKSA 2026

Voimaantulo 12.2.2026

Keski-Savon rakennusvalvontalautakunta hyväksynyt 10.2.2026 § 10

SISÄLLYSLUETTELO

1 § Yleistä	5
2 § Rakentamislupa (RakL 42 §)	6
2.1 Rakentamislain 42 § 1. momentin 1–3 kohdan perusteella rakentamislupaa edellyttävät toimenpiteet	6
2.1.1 Rakennuksen rakentaminen ja laajentaminen (RakL 42.1, 44 ja 45 §).....	6
2.1.2 Rakennuksen rakentaminen ja laajentaminen suunnittelutarvealueella tai suunnittelutarveharkintaa edellyttävä hanke (RakL 42.1, 46 §).....	6
2.1.3 Katoksen (50 m ² tai suuremman) rakentaminen ja laajentaminen (RakL 42.1, 44 ja 45 §).....	6
2.1.4 Katoksen (50 m ² tai suuremman) rakentaminen ja laajentaminen suunnittelutarvealueella tai suunnittelutarveharkintaa edellyttävä hanke (RakL 42.1, 46 §)	6
2.1.5 Varusteiltaan yksinkertaisen (ei lämmöneristystä) ja vaikutukseltaan vähäisen rakennuskohteen (ei edellytä suunnittelutarveharkintaa) rakentaminen ja laajentaminen kaikilla rakennuspaikoilla (RakL 42.1, 44, 45 ja 46 §).....	6
2.1.6 Maanalainen rakennushanke (RakL 42 §).....	6
2.1.7 Väliaikainen rakennus (RakL 10 §).....	6
2.2 Rakentamislain 42 § 1. momentin kohtien 4–8 perusteella rakentamislupaa edellyttävät toimenpiteet	6
2.2.1 Yleisörakennelma (RakL 42.1 § 4. kohta).....	6
2.2.2 Mastot ja matkaviestintätukiasemat (RakL 42.1 § 5. kohta).....	7
2.2.3 Tuulivoimala (RakL 42.1 § 5. kohta).....	7
2.2.4 Mainospylonit (RakL 42.1 § 5. kohta)	7
2.2.5 Piippu (RakL 42.1 § 5. kohta)	7
2.2.6 Valaistu mainoslaite (RakL 42.1 § 6. kohta)	7
2.2.7 Energiakaivo (RakL 42.1 § 7. kohta).....	7
2.2.8 Aurinkopaneelikenttä (RakL 42.1 § 8. kohta).....	7
2.2.9 Urheilualue, kuten golfkenttä (RakL 42.1 § 8. kohta)	7
2.2.10 Suurehko varastointi- ja pysäköintialue tai muu erillistä toimenpidettä varten rakennettava alue (RakL 42.1 § 8. kohta)	7
2.2.11 Sähköauton latausasema ja kylmäasema (RakL 42.1 § 8. kohta).....	7
2.2.12 Energiavarastoalue tai muun teknisten laitteistojen tai rakennelmien sijoittamiseen varattu alue (RakL 42.1 § 8. kohta)	8
2.3 Rakentamislain 42 § 3. momentin perusteella rakentamislupaa edellyttävät toimenpiteet; korjaus- ja muutostyöt, käyttötarkoituksen muutos	8
2.3.1 Rakennuskohteen rakentamiseen verrattava ja kerrosalaa lisäävä korjaus - ja muutostyö (RakL 42.3, 44, 45, 46 §)	8
2.3.2 Rakennuskohteen korjausrakentaminen kaikilla rakennuspaikoilla (ei sisällä suunnittelutarveharkintaa) (RakL 42.3 §).....	8
2.3.3 Terveyshaitan poistaminen (RakL 42.3 §).....	8
2.3.4 Rakennuksen käyttötarkoituksen olennainen muuttaminen (RakL 42.4 § 3. kohta, 44 ja 45 §)	8
2.3.5 Rakennuksen käyttötarkoituksen olennainen muuttaminen suunnittelutarvealueella (RakL 42.4 § 3. kohta, 46 §)	8
2.3.6 Väliaikainen käyttötarkoituksen muutos (RakL 10 §).....	8
2.4 Rakentamislain 42 § 2. momentin perusteella rakentamislupaa edellyttävät rakennuskohteet	9
2.4.1 Puistomuuntamot (RakL 42.2 §)	9
2.4.2 Aidat ja tukimuurit (RakL 42.2 §)	9
2.4.3 Aurinkosähköjärjestelmät (RakL 42.2 §)	9
2.4.4 Kiinteistökohtaiset jätevesijärjestelmät (RakL 42.2 §)	9
2.4.5 Laiturit ja aallonmurtajat (RakL 42.2 §)	9
2.4.6 Kasvihuoneet ja kasvutunnelit (RakL 42.2 §)	9
2.4.7 Lantalat, lietesäiliöt ja laakasiilot (RakL 42.2 §)	9
2.4.8 Siilot ja varastointisäiliöt (RakL 42.2 §)	9
2.4.9 Liikuteltavat laitteet kuten ja asuntovaunut (RakL 42.2 §)	9
2.4.10 Hiihtohissit (RakL 42.2 §).....	9

2.5	Rakentamislain 42 § 3. momentin perusteella rakentamislupaa edellyttävät korjaus- ja muutostyöt	9
2.5.1	Asuinhuoneiston yhdistäminen tai jakaminen (huoneistojärjestely) (RakL 42.3 §)	9
2.5.2	Kattomuodon muutos (RakL 42.3 §)	9
2.5.3	Julkisivun materiaalin ja värin muuttaminen (RakL 42.3 §)	9
2.5.4	Savupiiput ja tulisijat (RakL 42.3 §)	9
2.6	Muut mahdolliset lupaa edellyttävät toimenpiteet (RakL 42 §)	9
3	§ Sijoittamisluvat	10
3.1	Erillinen päätös sijoittamisluvasta, RakL 44–46 §:ssä säädettyjen edellytysten täyttymisen arvioimiseksi	10
3.2	Puhtaan siirtymän sijoittamislupa (RakL 43a, 46a §)	10
4	§ Toteuttamisen edellytysten tarkastelu	10
4.1	Erillinen päätös toteuttamisesta, säädettyjen edellytysten täyttymisen arvioimiseksi (RakL 44–46 §)	10
4.2	Päätös puhtaan siirtymän toteuttamisen edellytyksistä	10
5	§ Purkamisluvat RakL 55–56 §	10
5.1	Rakennuksen tai sen osan purkaminen erillisessä purkamislupamenettelyssä (RakL 55–56 §)	10
5.2	Kunnan omistaman suojellun rakennuksen purkaminen erillisessä purkamislupamenettelyssä (RakL 55–56 §)	10
5.3	Tuulivoimalan purkaminen (RakL 55–56 §)	10
5.4	Rakennuskohteen purkaminen rakentamisluvan yhteydessä eikä rakennus ole historiallisesti tai rakennustaiteellisesti arvokas tai suojeltu (RakL 55–56 §)	10
5.5	Purkuilmoitus (RakL 55–56 §)	10
6	§ Maisematyöluvut RakL 53–54 §	11
6.1	Maisemaa muuttava maanrakennustyö kuten meluvallit, kaivu, louhinta (RakL 53–54 §)	11
6.2	Puiden kaataminen (RakL 53–54 §)	11
7	§ Poikkeaminen RakL 57–59 §	11
7.1	Poikkeamislupa (RakL 57 §)	11
7.2	Vähäinen poikkeaminen rakentamisluvan yhteydessä (RakL 59 §)	11
7.3	Vähäinen poikkeaminen loppukatselmuksen yhteydessä (RakL 59 §)	11
8	§ Naapureiden kuuleminen ja tiedottaminen RakL 63–65 §	11
8.1	Naapureiden ja muiden asianosaisten kuuleminen rakentamislupahakemuksesta, sijoittamis-, purkamis-, maisematyö- ja poikkeamisluvasta (RakL 63–65 §)	11
8.2	Rakennuspaikalla pidettävä katselmus luvan myöntämisedellytysten arvioimiseksi (Hallintolaki 38 §)	11
9	§ Muut lupakäsittelyyn ja rakennustyöhön liittyvät maksut	11
9.1	Aloittamisoikeus (RakL 78 §)	11
9.2	Vastuuhenkilöiden kelpoisuuden toteaminen (RakL 84–85 §, 88–89 §)	12
9.3	Vastuuhenkilön vaihtaminen, kun lupapäätös on tehty (RakL 88–89 §)	12
9.4	Kokoontumistilan enimmäishenkilömäärän vahvistaminen (RakL 41.2 §)	12
9.5	Kokoontumistilan enimmäishenkilömäärän vahvistaminen erillisenä päätöksenä (RakL 41.2 §)	12
9.6	Lupa naapurin alueen käyttämiseen (RakL 106 §)	12
9.7	Asiantuntijatarkastus (RakL 114 §)	12
9.8	Ulkopuolinen tarkastus (RakL 115 §)	12
9.9	Rakennuttajavalvonta (RakL 119 §)	12
9.10	Rakennuspaikan ja korkeusaseman merkitseminen ja sijaintikatselmuksen suorittaminen	12
9.10.1	Enintään kaksi asuinhuoneistoa käsittävä rakennus tai loma-asunto ja sitä palvelevat samalla rakennuspaikalla olevat samanaikaisesti merkittävät talousrakennukset	12
9.10.2	Erikseen merkittävä talousrakennus tai vastaava pienehkö rakennus tai rakennelma	12
9.10.3	Muu rakennus (kerrostalo, rivitalo, teollisuushalli, yms.)	12
9.10.4	Rakennusvalvonnan suorittama paikan merkitseminen haja-asutusalueella	12

9.10.5 Rakennuskohteen laajentaminen	12
9.11 Viranomaisen suorittama, muu kuin lupapäätöksessä määrätty katselmus, tarkastus, viranomaisen myöntämä todistus tai lausunto	13
9.12 Rakennustuotteen erillishyväksyntäpäätös	13
9.13 Luvan voimassaolon päätyttyä pidettävä katselmus tai muu viranomaistoimenpide	13
9.14 Asiakirjojen lunastus ja muut tehtävät	13
9.14.1 Muun kuin rakentamislupahakemukseen liittyvän lausunnon tai todistusten lunastaminen, jonka antaminen edellyttää selvitystä ja/tai rakennuspaikalla käyntiä	13
9.14.2 Rakennuspaikkaselvitys, rakennusoikeuden tarkistaminen toimistotyönä	13
9.14.3 Viranhaltijapäätöksen lainvoimaisuustodistus	13
9.14.4 Sähköisestä verkkopalvelusta itsepalveluna ladattavat lupa-asiakirjat	13
9.14.5 Paperisen hakemuksen digitointi	13
10 § Voimassa oleviin lupiin liittyvät päätökset	13
10.1 Myönnetyn luvan voimassaolon pidentäminen töiden aloittamiseksi ja loppuun saattamiseksi (RakL 77 §)	13
10.2 Myönnetyn luvan voimassaolon pidentäminen töiden loppuun saattamiseksi (RakL 77 §)	13
11 § Rakentamiseen liittyvät järjestelyt	14
11.1 Rakennusrasitteen perustaminen, muuttaminen tai poistaminen (RakL 128–130 §)	14
11.2 Yhdyskuntaa tai kiinteistöä palvelevan johdon, vähäisen laitteen, rakennelman, laitoksen, vesijohdon, ojan, suojapenkereen tai pumppuaseman sijoittamispäätös, muuttaminen tai poistaminen (RakL 131 § ja 133 §)	14
11.3 Päätös kiinteistöjen yhteisjärjestelystä, päätöksen muuttaminen ja poistaminen (RakL 135–137 §)	14
11.4 Luonnollisen vedenjuoksun muuttaminen kiinteistöllä, (RakL 138 §)	14
12 § Rakennusten kunnossapito, luvaton ja luvanvastainen rakentaminen	14
12.1 Rakennusvalvonnan antama kirjallinen määräys (MRA 83 §, RakL 113 §)	14
12.2 Keskenäisen tai hylätyn rakennuksen velvoitepäätös (RakL 144–145 §)	14
12.3 Korttelialueen järjestelyä koskeva määräys	14
12.4 Rakennustyön keskeyttäminen ja rakennusvalvontaviranomaisen poistamis- ja pysyttämispäätös (RakL 146 §)	14
12.5 Päätös uhkasakon tuomitsemisesta tai teettämisuhan täytäntöönpanosta (RakL 147 §, Uhkasakkolaki 10 § ja 15 §)	14
13 § Muut maksuperusteet ja -ehdot	15
13.1 Hakemuksen peruuttaminen (RakL 79 §)	15
13.2 Rakentamisen aikaiset muutokset myönnettyyn lupapäätökseen	15
13.3 Suunnitelmasta poikkeaminen rakennustyön aikana (RakL 117 §)	15
13.4 Hakemuksen hylkääminen	15
13.5 Hakemuksen tutkimatta jättäminen (esim. puutteellinen hakemus)	15
13.6 Maksun oikaiseminen	15
13.7 Maksun alentaminen	15
13.7.1 Maksun alentaminen työmäärän perusteella	15
13.7.2 Maksun alentaminen laajuuden perusteella	15
13.8 Maksun korottaminen	15
13.9 Kokonaisalan laskenta maksua määrättäessä	16
14 § Muiden lakien mukaisista suoritteista perittävät maksut	16
14.1 Telekaapelin, tukiaseman ja radiomaston sijoittamispäätös	16
15 § Maksujen hyväksyminen ja voimaantulo	16

1 § Yleistä

RakL 79 § Lupa- ja valvontamaksu

Luvan hakija tai toimenpiteen suorittaja on velvollinen suorittamaan tarkastus- ja valvontatehtävistä sekä muista viranomaistehtävistä kunnalle maksun. Jos toimenpide jää kokonaan tai osittain suorittamatta, maksu on hakemuksesta perusteettomilta osin palautettava. Jos tarkastus- tai valvontatehtävät johtuvat luvattomasta tai luvan vastaisesta rakentamisesta taikka siitä, että luvanhakija tai toimintaan velvollinen on laiminlyönyt hänelle kuuluvan tehtävän, voidaan periä suoritetuista toimista kunnalle aiheutuneet kulut.

Erääntyneelle maksulle on suoritettava korkoa siten kuin korkolaissa (633/1982) säädetään. Edellä 1 momentin nojalla määrätty luvan tarkastus- ja valvontamaksut ovat suoraan ulosottokelpoisia. Niiden perimisestä säädetään verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007).

Rakentamislain 79 §:n mukaan luvan hakija tai toimenpiteen suorittaja on velvollinen suorittamaan viranomaistehtävistä kunnalle maksun, jonka perusteet määrätään kunnan hyväksymässä taksassa.

Maksu peritään rakennustyön aikaisen valvonnan osalta (esim. katselmuksot) ennalta niiltä osin kuin hankkeeseen liittyvät rakennustyön aikaiset viranomaistehtävät ovat maksua määrätessä tiedossa.

Luvassa määrätty katselmuksot on pyydettävä rakennusvalvontaviranomaiselta luvan voimassa ollessa. Lupaehtoisissa määrätty, luvan voimassa ollessa pyydetyt katselmuksot, kuuluvat rakennusvalvontamaksuun paitsi rakennuksen paikan merkintä, joka laskutetaan rakennusvalvontataksan mukaisesti.

Jos ennakoon laskutettu viranomaissuorite jää kokonaan tai osittain suorittamatta, maksu palautetaan hakemuksesta perusteettomilta osilta. Maksua ei palauteta rakennushankkeeseen ryhtyvän laiminlyönnistä johtuvasta syystä.

Jos rakennuksen rakentamista varten myönnetyn rakentamisluvan voimassaolo raukeaa, luvanhaltijalle palautetaan hakemuksesta osa suoritetusta lupamaksusta riippuen viranomaisen siihen mennessä suorittamasta tarkastustoimenpiteestä, kuitenkin enintään 50 %. Maksun palautusta on haettava ennen luvan raukeamista.

Ylimääräisistä ja muista valvontatehtävistä sekä muista viranomaissuoritteista määrätään maksu erikseen. Näiden osalta maksut peritään tarkoituksenmukaisena ajankohtana.

Jos tarkastus- ja valvontatehtävät johtuvat luvattomasta tai luvanvastaisesta rakentamisesta taikka siitä, että luvanhakija tai toimintaan velvollinen on laiminlyönyt hänelle kuuluvan tehtävän, maksu voidaan periä korotettuna ottaen huomioon suoritetuista toimista kunnalle aiheutuneet kulut.

Erääntyneelle maksulle on suoritettava korkoa siten kuin korkolaissa säädetään. Maksut voidaan periä siinä järjestyksessä kuin verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007) säädetään.

Rakentamislupahakemuksen ja puhtaansiirtymän sijoittamislupahakemuksen käsittelyn rakentamislain 68a § mukaisesta viivästymisestä alennetaan rakentamislupamaksua. Rakentamislupamaksun alennus koskee maksua siltä osin, kun kyse on lupakäsittelyä perittävästä maksusta. Alennus on 20 % kultakin viivästykseen täydeltä kuukaudelta, jollei viivästys ole aiheutunut hakijasta. (RakL 68a § 2 mom.).

2 § Rakentamislupa RakL 42 §

2.1 Rakentamislain 42 § 1. momentin 1–3 kohdan perusteella rakentamislupaa edellyttävät toimenpiteet

2.1.1 Rakennuksen rakentaminen ja laajentaminen (RakL 42.1, 44 ja 45 §)

Rakentamislupamaksu kultakin rakennukselta on	400 €
ja lisäksi rakennuksen/laajennuksen kokonaisalan sekä niihin liittyvien vähäistä suurempien katosten alan mukaan	4,90 €/m ²

2.1.2 Rakennuksen rakentaminen ja laajentaminen suunnittelutarvealueella tai suunnittelutarveharkintaa edellyttävä hanke (RakL 42.1, 46 §)

Rakentamislupamaksu kultakin rakennukselta on	600 €
ja lisäksi rakennuksen/laajennuksen kokonaisalan sekä niihin liittyvien vähäistä suurempien katosten alan mukaan	4,90 €/m ²

2.1.3 Katoksen (50 m² tai suuremman) rakentaminen ja laajentaminen (RakL 42.1, 44 ja 45 §)

Rakentamislupamaksu kultakin rakennelmalta on	300 €
ja lisäksi rakennelman/laajennuksen kokonaisalan mukaan	3 €/m ²

2.1.4 Katoksen (50 m² tai suuremman) rakentaminen ja laajentaminen suunnittelutarvealueella tai suunnittelutarveharkintaa edellyttävä hanke (RakL 42.1, 46 §)

Rakentamislupamaksu kultakin rakennelmalta on	450 €
ja lisäksi rakennelman/laajennuksen kokonaisalan mukaan	3 €/m ²

2.1.5 Varusteiltaan yksinkertaisen (ei lämmöneristystä) ja vaikutukseltaan vähäisen rakennuskohteen (ei edellytä suunnittelutarveharkintaa) rakentaminen ja laajentaminen kaikilla rakennuspaikoilla (RakL 42.1, 44, 45 ja 46 §)

(Esim. talousrakennukset, varastot)

Rakentamislupamaksu kultakin rakennuskohteelta on	300 €
ja lisäksi rakennuskohteen/laajennuksen kokonaisalan sekä niihin liittyvien vähäistä suurempien katosten alan mukaan	3 €/m ²

2.1.6 Maanalainen rakennushanke (RakL 42 §)

Rakentamislupamaksu on rakentamistoimenpidettä kohden	400 €
ja lisäksi pinta-alan mukaan	4,90 €/m ²

2.1.7 Väliaikainen rakennus (RakL 10 §)

(Esim. ylipainehalli, väistötila, kaavan vastainen rakentamishanke)

Väliaikaisen rakennuksen rakentamislupamaksu on 50 % kohdan 2.1.1–2.1.6 § määrästä.

2.2 Rakentamislain 42 § 1. momentin kohtien 4–8 perusteella rakentamislupaa edellyttävät toimenpiteet

2.2.1 Yleisörakennelma (RakL 42.1 § 4. kohta)

Rakentamislupamaksu on rakennelmaa kohden	400 €
ja lisäksi rakennelman pinta-alan mukaan	2 €/m ²

Kun rakentamislupa käsittää suunnittelutarveharkintaa, lupamaksua korotetaan 20 %, kuitenkin enintään 400 €.

2.2.2 Mastot ja matkaviestintätukiasemat (RakL 42.1 § 5. kohta)	
Rakentamislupamaksu on mastoa ja matkaviestintätukiasemaa kohden	1600 €
Kun rakentamislupa käsittää suunnittelutarveharkintaa, lupamaksua korotetaan 30 %.	
2.2.3 Tuulivoimala (RakL 42.1 § 5. kohta)	
Rakentamislupamaksu on hanketta kohden	1000 €
ja lisäksi tuulivoimalayksikön MW kohden	
◊ nimellistehon ollessa 0,1 – 1 MW maksu	600 €
◊ nimellistehon ollessa 1-3 MW maksu	800 €
◊ nimellistehon ollessa yli 3 MW maksu	1000 €
Alle 100 kW tuulivoimalayksiköt hanketta kohden	500 €
Kun rakentamislupa käsittää suunnittelutarveharkintaa, lupamaksua korotetaan 30 %, kuitenkin enintään 1500 €.	
2.2.4 Mainospylonit (RakL 42.1 § 5. kohta)	
Rakentamislupamaksu on mainospylonia kohden	600 €
2.2.5 Piippu (RakL 42.1 § 5. kohta)	
Rakentamislupamaksu on piippua kohden	800 €
2.2.6 Valaistu mainoslaite (RakL 42.1 § 6. kohta)	
Rakentamislupamaksu on yli 2 m ² valaistua mainostaulua kohden	600 €
2.2.7 Energiakaivo (RakL 42.1 § 7. kohta)	
Rakentamislupamaksu on 1–5 kaivoa kohden	200 €
ja sen ylittävältä osalta jokaista energiakaivoa kohden	50 €
2.2.8 Aurinkopaneelikenttä (RakL 42.1 § 8. kohta)	
Rakentamislupamaksu on aurinkopaneelikenttä -alueen varaaman maapinta-alan mukaan	
◊ alle 0,5 ha	1100 €
◊ 0,5 – 0,99 ha	3850 €
◊ 1 – 9,99 ha	8250 €
◊ 10 – 99,9 ha	16500 €
◊ 100 ha tai enemmän	20900 €
Kun rakentamislupa käsittää suunnittelutarveharkintaa, lupamaksua korotetaan 30 %.	
2.2.9 Urheilualue, kuten golfkenttä (RakL 42.1 § 8. kohta)	
Rakentamislupamaksu on rakentamistoimenpidettä kohden	1000 €
ja lisäksi pinta-alan mukaan	0,10 €/m ²
Kun rakentamislupa käsittää suunnittelutarveharkintaa lupamaksua korotetaan 30 %.	
2.2.10 Suurehko varastointi- ja pysäköintialue tai muu erillistä toimenpidettä varten rakennettava alue (RakL 42.1 § 8. kohta)	
Rakentamislupamaksu on rakentamistoimenpidettä kohden	620 €
ja lisäksi pinta-alan mukaan	0,10 €/m ²
Kun rakentamislupa käsittää suunnittelutarveharkintaa lupamaksua korotetaan 30 %.	
2.2.11 Sähköauton latausasema ja kylmäasema (RakL 42.1 § 8. kohta)	
Rakentamislupamaksu on rakentamistoimenpidettä kohden	1000 €

2.2.12 Energiavarastoalue tai muun teknisten laitteistojen tai rakennelmien sijoittamiseen varattu alue (RakL 42.1 § 8. kohta)

Rakentamislupamaksu on rakentamistoimenpidettä kohden 1000 €

ja lisäksi jokaista alkavaa MW kohden 500 €

Kun rakentamislupa käsittää suunnittelutarveharkintaa lupamaksua korotetaan 30 %.

2.3 Rakentamislain 42 § 3. momentin perusteella rakentamislupaa edellyttävät toimenpiteet; korjaus- ja muutostyöt, käyttötarkoituksen muutos

2.3.1 Rakennuskohteen rakentamiseen verrattava ja kerrosalaa lisäävä korjaus - ja muutostyö (RakL 42.3, 44, 45, 46 §)

Rakentamislupamaksu kultakin rakennuskohteelta on 310 €

ja lisäksi rakennuksen/laajennuksen kokonaisalan sekä niihin liittyvien vähäistä suurempien katosten alan) mukaan 3,50 €/m²

Kun rakentamislupa käsittää suunnittelutarveharkintaa, lupamaksua korotetaan 30 %.

2.3.2 Rakennuskohteen korjausrakentaminen kaikilla rakennuspaikoilla (ei sisällä suunnittelutarveharkintaa) (RakL 42.3 §)

(Esim. energiatehokkuuden parantaminen, lämmitysjärjestelmän muutos, linjasaneeraus)

Rakentamislupamaksu kultakin rakennuskohteelta on 310 €

ja lisäksi muutettavan kokonaisalan mukaan 3,50 €/m²

tai energiatehokkuuden parantamiset (esim. vaipan lisäeristäminen) 0,50 €/m²

Linjasaneeraukset:

◊ rivi- tai kerrostalon LVI-korjaus ja/tai muutostyö asuntoa kohden 60 €
kuitenkin vähintään 600 € rakennusta kohden

◊ omakotitalon LVI-korjaus ja/tai muutostyö rakennusta kohden 310 €

2.3.3 Terveyshaitan poistaminen (RakL 42.3 §)

Rakentamislupamaksu on 310 €

ja lisäksi muutettavan kokonaisalan mukaan 3,50 €/m²

2.3.4 Rakennuksen käyttötarkoituksen olennainen muuttaminen (RakL 42.4 § 3. kohta, 44 ja 45 §)

Rakentamislupamaksu on rakennukselta 400 €

ja lisäksi muutettavan kokonaisalan mukaan 4 €/m²

2.3.5 Rakennuksen käyttötarkoituksen olennainen muuttaminen suunnittelutarvealueella (RakL 42.4 § 3. kohta, 46 §)

(Esim. loma-asunnon käyttötarkoituksen muutos pysyvään asumiseen)

Rakentamislupamaksu on rakennukselta 600 €

ja lisäksi muutettavan kokonaisalan mukaan 4 €/m²

2.3.6 Väliaikainen käyttötarkoituksen muutos (RakL 10 §)

Rakentamislupamaksu on 50 % kohdan 2.3.4–2.3.5 § määrästä.

2.4 Rakentamislain 42 § 2. momentin perusteella rakentamislupaa edellyttävät rakennuskohteet

2.4.1 Puistomuuntamot (RakL 42.2 §)

Rakentamislupamaksu on rakentamistoimenpidettä kohden 150 €
Arvokkaan kulttuuriympäristön alueella lupamaksua korotetaan työmäärän mukaan enintään 50 %.

2.4.2 Aidat ja tukimuurit (RakL 42.2 §)

Rakentamislupamaksu on rakentamistoimenpidettä kohden 185 €

2.4.3 Aurinkosähköjärjestelmät (RakL 42.2 §)

Kohdan 2.2.8 mukaisesti.

2.4.4 Kiinteistökohtaiset jätevesijärjestelmät (RakL 42.2 §)

Rakentamislupamaksu on rakentamistoimenpidettä kohden 250 €

2.4.5 Laiturit ja aallonmurtaajat (RakL 42.2 §)

Rakentamislupamaksu on rakentamistoimenpidettä kohden 300 €

2.4.6 Kasvihuoneet ja kasvutunnelit (RakL 42.2 §)

Rakentamislupamaksu on rakennelmaa kohden 425 €
ja lisäksi rakennelman pinta-alan mukaan 2 €/m²

2.4.7 Lantalat, lietesäiliöt ja laakasiilot (RakL 42.2 §)

Rakentamislupamaksu on rakentamistoimenpidettä kohden 620 €

2.4.8 Siilot ja varastointisäiliöt (RakL 42.2 §)

Rakentamislupamaksu on rakentamistoimenpidettä kohden 820 €

2.4.9 Liikuteltavat laitteet kuten ja asuntovaunut (RakL 42.2 §)

Rakentamislupamaksu on rakentamistoimenpidettä kohden 185 €

2.4.10 Hiihtohissit (RakL 42.2 §)

Rakentamislupamaksu on rakentamistoimenpidettä kohden 1000 €

2.5 Rakentamislain 42 § 3. momentin perusteella rakentamislupaa edellyttävät korjaus- ja muutostyöt

2.5.1 Asuinhuoneiston yhdistäminen tai jakaminen (huoneistojärjestely) (RakL 42.3 §)

Rakentamislupamaksu on rakentamistoimenpidettä kohden 250 €

2.5.2 Kattomuodon muutos (RakL 42.3 §)

Rakentamislupamaksu on rakentamistoimenpidettä kohden 370 €
Kun rakennus on asemakaavassa suojeltu, lupamaksua korotetaan työmäärän mukaan enintään 30 %.

2.5.3 Julkisivun materiaalin ja värin muuttaminen (RakL 42.3 §)

Suojellut rakennukset: rakentamislupamaksu on rakentamistoimenpidettä kohden 250 €

2.5.4 Savupiiput ja tulisijat (RakL 42.3 §)

Rakentamislupamaksu on rakentamistoimenpidettä kohden 310 €

2.6 Muut mahdolliset lupaa edellyttävät toimenpiteet (RakL 42 §)

Rakentamislupamaksu on rakentamistoimenpidettä kohden 620 €

3 § Sijoittamisluvat

3.1 Erillinen päätös sijoittamisluvasta, RakL 44–46 §:ssä säädettyjen edellytysten täyttymisen arvioimiseksi

Sijoittamislupamaksu on 30 % rakentamisluvan 2 § määrästä.

3.2 Puhtaan siirtymän sijoittamislupa (RakL 43a, 46a §)

Maankäytön taksan mukainen veloitus.

4 § Toteuttamisen edellytysten tarkastelu

4.1 Erillinen päätös toteuttamisesta, säädettyjen edellytysten täyttymisen arvioimiseksi (RakL 44–46 §)

Maksu toteuttamisen edellytysten arvioimiseksi on 70 % rakentamisluvan 2 § määrästä.

4.2 Päätös puhtaan siirtymän toteuttamisen edellytyksistä

Rakentamislupamaksu on 70 % rakentamisluvan 2 § määrästä.

5 § Purkamisluvat RakL 55–56 §

5.1 Rakennuksen tai sen osan purkaminen erillisessä purkamislupamenettelyssä (RakL 55–56 §)

Purkamismaksu on rakennusta kohden	310 €
ja lisäksi rakennuskohteen purettavan kokonaisalan mukaan	1 €/m ²
Suojelun rakennuksen purkulupamaksua korotetaan työmäärän mukaan enintään 50 %.	

5.2 Kunnan omistaman suojellun rakennuksen purkaminen erillisessä purkamislupamenettelyssä (RakL 55–56 §)

Purkamismaksu on rakennusta kohden	620 €
ja lisäksi rakennuskohteen purettavan kokonaisalan mukaan	1 €/m ²

5.3 Tuulivoimalan purkaminen (RakL 55–56 §)

Purkamismaksu on tuulivoimarakennusta kohden	2000 €
--	--------

5.4 Rakennuskohteen purkaminen rakentamisluvan yhteydessä eikä rakennus ole historiallisesti tai rakennustaiteellisesti arvokas tai suojeltu (RakL 55–56 §)

Purkamislupamaksu rakentamisluvan yhteydessä on rakennusta kohden	150 €
---	-------

5.5 Purkuilmoitus (RakL 55–56 §)

Purkuilmoituksen käsittelymaksu on hanketta kohden	150 €
--	-------

6 § Maisematyöluvat RakL 53–54 §

6.1 Maisemaa muuttava maanrakennustyö kuten meluvallit, kaivu, louhinta (RakL 53–54 §)

Toteuttamislupamaksu on hanketta kohden 550 €

6.2 Puiden kaataminen (RakL 53–54 §)

Maisematyölupamaksu puiden kaatamisesta tonteilla on 300 €

7 § Poikkeaminen RakL 57–59 §

7.1 Poikkeamislupa (RakL 57 §)

Maankäytön taksan mukaisesti.

7.2 Vähäinen poikkeaminen rakentamisluvan yhteydessä (RakL 59 §)

Maksu vähäisestä poikkeamisesta rakentamisluvan yhteydessä, poikkeamista kohden on 160 €

7.3 Vähäinen poikkeaminen loppukatselmuksen yhteydessä (RakL 59 §)

Maksu vähäisestä poikkeamisesta rakennustyön aikana on 320 €

8 § Naapureiden kuuleminen ja tiedottaminen RakL 63–65 §

8.1 Naapureiden ja muiden asianosaisten kuuleminen rakentamislupahakemuksesta, sijoittamis-, purkamis-, maisematyö- ja poikkeamisluvasta (RakL 63–65 §)

Kun kuuleminen suoritetaan kirjeitse, on maksu kuultavaa kohden 80 €

Kun kuuleminen suoritetaan sähköisesti, on maksu kuultavaa kohden 15 €

Kun tiedoksianto toimitetaan kuntalain (410/2015) 108 §:n mukaisella ilmoituksella, maksu on 95 €
Lisäksi mahdolliset kuulutuskustannukset peritään todellisten kustannusten mukaan.

8.2 Rakennuspaikalla pidettävä katselmus luvan myöntämisedellytysten arvioimiseksi (Hallintolaki 38 §)

Alkukatselmus ja naapurien kuuleminen 240 €

ja lisäksi mahdolliset kuulutuskustannukset todellisten kustannusten mukaan.

9 § Muut lupakäsittelyyn ja rakennustyöhön liittyvät maksut

9.1 Aloittamisoikeus (RakL 78 §)

Hakemuksesta annettu lupa rakennustyön tai muun toimenpiteen suorittamiseen vakuutta vastaan osaksi tai kokonaan ennen kuin rakentamis- tai maisematyölupaa koskeva päätös on saanut lainvoiman

◊ lupahakemuksen yhteydessä 200 €

◊ erillisenä päätöksenä 300 €

9.2 Vastuuhenkilöiden kelpoisuuden toteaminen (RakL 84–85 §, 88–89 §)	
Pyynnöstä tehtyä päätöstä kohden	100 €
Ilmoituksen hylkääminen	200 €
9.3 Vastuuhenkilön vaihtaminen, kun lupapäätös on tehty (RakL 88–89 §)	
Maksu on päätöstä kohden	100 €
9.4 Kokoontumistilan enimmäishenkilömäärän vahvistaminen (RakL 41.2 §)	
Maksu on kokoontumistilaa kohti	250 €
9.5 Kokoontumistilan enimmäishenkilömäärän vahvistaminen erillisenä päätöksenä (RakL 41.2 §)	
Maksu on kokoontumistilaa kohti	350 €
9.6 Lupa naapurin alueen käyttämiseen (RakL 106 §)	
Maksu päätöstä kohden on	250 €
9.7 Asiantuntijatarkastus (RakL 114 §)	
Maksu asiantuntijatarkastuksen päätöksestä on	310 €
9.8 Ulkopuolinen tarkastus (RakL 115 §)	
Maksu ulkopuolisesta tarkastuksesta erillisenä päätöksenä on	310 €
9.9 Rakennuttajavalvonta (RakL 119 §)	
Maksu valvontasuunnitelman hyväksymisestä on	325 €
Hyvitys rakentamislupamaksusta harkitaan tapauskohtaisesti.	
9.10 Rakennuspaikan ja korkeusaseman merkitseminen ja sijaintikatselmuksen suorittaminen	
9.10.1 Enintään kaksi asuinhuoneistoa käsittävä rakennus tai loma-asunto ja sitä palvelevat samalla rakennuspaikalla olevat samanaikaisesti merkittävät talousrakennukset	
Maankäytön taksan mukaisesti.	
9.10.2 Erikseen merkittävä talousrakennus tai vastaava pienehkö rakennus tai rakennelma	
Maankäytön taksan mukaisesti.	
9.10.3 Muu rakennus (kerrostalo, rivitalo, teollisuushalli, yms.)	
Maankäytön taksan mukaisesti.	
9.10.4 Rakennusvalvonnan suorittama paikan merkitseminen haja-asutusalueella	
Merkittävää kohdetta kohden	195 €
9.10.5 Rakennuskohteen laajentaminen	
Maksu olemassa olevan rakennuksen laajennuksen merkitsemisestä on 50 % taksan mukaisesta maksusta, jos olemassa olevaa rakennusta voidaan käyttää hyväksi mittauksessa.	

9.11 Viranomaisen suorittama, muu kuin lupapäätöksessä määrätty katselmus, tarkastus, viranomaisen myöntämä todistus tai lausunto

Maksu on toimenpidettä kohden 310 €

9.12 Rakennustuotteen erillishyväksyntäpäätös

Rakennustuotteen erillishyväksyntäpäätös hyväksyntää kohden 620 €

9.13 Luvan voimassaolon päätyttyä pidettävä katselmus tai muu viranomaistoimenpide

Maksu on katselmusta tai toimenpidettä kohden 400 €

9.14 Asiakirjojen lunastus ja muut tehtävät

9.14.1 Muun kuin rakentamislupahakemukseen liittyvän lausunnon tai todistusten lunastaminen, jonka antaminen edellyttää selvitystä ja/tai rakennuspaikalla käyntiä

Maksu on selvitystä tai käyntiä kohden, sisältäen enintään 3 tunnin työajan kolmen tunnin työajan ylittyessä, työmäärän mukaan (enintään 1000 €) 310 €

9.14.2 Rakennuspaikkaselvitys, rakennusoikeuden tarkistaminen toimistotyönä

Maksu on rakennuspaikkaa kohden. Minimiveloitus on yksi (1) tunti. 90 €/h

9.14.3 Viranhaltijapäätöksen lainvoimaisuustodistus

Maksu on todistusta kohden 15 €

9.14.4 Sähköisestä verkkopalvelusta itsepalveluna ladattavat lupa-asiakirjat

Dokumenttien kappalemäärän perusteella verkkopalvelun hinnaston mukaan.

Arkistoidun asiakirjan jäljennöksen tai rekisteriotteen lunastaminen tilauksesta

Digitoidun asiakirjajäljennöksen luovuttaminen

◊ lupa-asiakirjasarja rakennusta kohden 105 €

◊ rakennus- ja huoneistorekisteriote rakennusta kohden 15 €

9.14.5 Paperisen hakemuksen digitointi

Paperisena toimitetun hakemuksen siirtäminen liitteineen Lupapisteeseen 70 €

10§ Voimassa oleviin lupiin liittyvät päätökset

10.1 Myönnetyn luvan voimassaolon pidentäminen töiden aloittamiseksi ja loppuun saattamiseksi (RakL 77 §)

Lupamaksu on päätöstä kohden 230 €

10.2 Myönnetyn luvan voimassaolon pidentäminen töiden loppuun saattamiseksi (RakL 77 §)

Lupamaksu on päätöstä kohden 230 €

11§ Rakentamiseen liittyvät järjestelyt

11.1 Rakennusrasitteen perustaminen, muuttaminen tai poistaminen (RakL 128–130 §)

Maksu on päätöstä kohden 360 €

11.2 Yhdyskuntaa tai kiinteistöä palvelevan johdon, vähäisen laitteen, rakennelman, laitoksen, vesijohdon, ojan, suojapenkereen tai pumppuaseman sijoittamispäätös, muuttaminen tai poistaminen (RakL 131 § ja 133 §)

Viranhaltijapäätöksenä maksu on päätöstä kohden 500 €

Lautakunnan päätöksenä maksu on päätöstä kohden 850 €

11.3 Päätös kiinteistöjen yhteisjärjestelystä, päätöksen muuttaminen ja poistaminen (RakL 135–137 §)

Maksu on päätöstä kohden 360 €

11.4 Luonnollisen vedenjuoksun muuttaminen kiinteistöllä, (RakL 138 §)

Maksu on päätöstä kohden 450 €

Lautakunnan päätöksenä maksu on päätöstä kohden 850 €

12§ Rakennusten kunnossapito, luvaton ja luvanvastainen rakentaminen

12.1 Rakennusvalvonnan antama kirjallinen määräys (MRA 83 §, RakL 113 §)

Maksu on määräystä kohden 400 €

12.2 Keskeneräisen tai hylätyn rakennuksen velvoitepäätös (RakL 144–145 §)

Maksu on päätöstä kohden 400 €

12.3 Korttelialueen järjestelyä koskeva määräys

Maksu on määräystä kohden 400 €

12.4 Rakennustyön keskeyttäminen ja rakennusvalvontaviranomaisen poistamis- ja pysyttämispäätös (RakL 146 §)

Maksu on päätöstä kohden 400 €

12.5 Päätös uhkasakon tuomitsemisesta tai teettämisuhan täytäntöönpanosta (RakL 147 §, Uhkasakkolaki 10 § ja 15 §)

Maksu on päätöstä kohden 400 €

13§ Muut maksuperusteet ja -ehdot

13.1 Hakemuksen peruuttaminen (RakL 79 §)

Kun luvanhakija ilmoittaa ennen päätöksentekoa luopuvansa hakemuksesta, jonka käsittely on aloitettu, voidaan periä viranomaiselle käsittelystä aiheutuneet kustannukset.

Kun luvanhakija ilmoittaa luopuvansa voimassa olevasta luvasta, ennen kuin mihinkään luvan tarkoitamiin toimenpiteisiin on ryhdytty, palautetaan luvanhakijalle pyynnöstä 50 % rakentamislupamaksusta. Maksun palautusta on haettava vuoden kuluessa ilmoituksesta luopua luvasta.

13.2 Rakentamisen aikaiset muutokset myönnettyyn lupapäätökseen

Jos luvan voimassa ollessa haetaan lupaa rakennustyön tai toimenpiteen suorittamiseen uusien suunnitelmien mukaisesti, vähennetään muutoslupan lupamaksusta 50 % alkuperäistä lupamaksua vastaavasta summasta.

13.3 Suunnitelmasta poikkeaminen rakennustyön aikana (RakL 117 §)

Rakennustyön aikaisten muutosten käsittely muutospirustuksilla muutosta kohden 100 €

13.4 Hakemuksen hylkääminen

Maksu on 50 % muutoin määräytyvästä maksusta. Maksussa ei huomioida sijainnin merkitsemistä ja tarkistamista koskevia maksuja.

13.5 Hakemuksen tutkimatta jättäminen (esim. puutteellinen hakemus)

Maksu on 50 % muutoin määräytyvästä maksusta. Maksussa ei huomioida sijainnin merkitsemistä ja tarkistamista koskevia maksuja.

13.6 Maksun oikaiseminen

Jos rakennusvalvonnan viranomaistoimielin oikaisunhaun takia muuttaa viranhaltijan tekemää päätöstä, myös määrättyä maksua oikaistaan korjaavan päätöksen mukaiseksi.

13.7 Maksun alentaminen

13.7.1 Maksun alentaminen työmäärän perusteella

Jos kunnan päättämien maksujen mukaan määräytyvä maksu on yksittäistapauksessa olennaisesti suurempi, kuin mitä ovat asian käsittelystä kunnalle aiheutuvat kulut, maksua voidaan alentaa ottaen huomioon asian käsittelyyn kulunut työaika, työmäärä ja muut asiaan vaikuttavat seikat. Alennus voi olla enintään 30 %.

13.7.2 Maksun alentaminen laajuuden perusteella

Jos rakennuksen tai sen osan kokonaisala ylittää 10000 m², niin ylittävältä osalta rakentamisluvan maksun suuruus on 75 %. Jos kokonaisala ylittää 20000 m², niin ylittävältä osalta rakentamisluvan maksun suuruus on 50 %.

13.8 Maksun korottaminen

Jos näiden maksujen mukaan määräytyvä maksu on yksittäistapauksessa olennaisesti suurempi, kuin mitä ovat asian käsittelystä kunnalle aiheutuvat kulut, maksua voidaan korottaa ottaen huomioon asian käsittelyyn kulunut työaika, työmäärä ja muut asiaan vaikuttavat seikat. Korotus voi olla enintään 50 %.

13.9 Kokonaisalan laskenta maksua määrättäessä

Maksua määrättäessä rakennuksen kokonaisalaan lasketaan kerrosten, kellareiden ja ullakon alat ulkoseinien ulkopinnan mukaan. Mukaan ei lasketa 160 cm matalampia tiloja, parvekkeita eikä vähäisiä sisäänkäyntikatoksia. Maksun perusteena käytetään pohjapinta-alaa, jos rakennuskohde tai sen osa ei muodosta kokonaisalaa. Katoksen, joka on avattavuudeltaan yli 30 %, kokonaisalaan lasketaan ajateltavissa olevien ulkoseinien rajaama kaikkien kerrostasojen pinta-ala.

Rakennuksen tai rakennuksen osan korjaus- ja muutosalueiden pinta-ala lasketaan soveltuvin osin kokonaisalan laskemista koskevien periaatteiden mukaan.

14§ Muiden lakien mukaisista suoritteista perittävät maksut

14.1 Telekaapelin, tukiaseman ja radiomaston sijoittamispäätös

(Laki sähköisen viestinnän palveluista 917/2014, luku 28 sekä laki liikennejärjestelmästä ja maanteistä 503/2005, 42a §)

Maksu on ensimmäistä kiinteistöä kohden	620 €
ja lisäksi jokaista seuraavaa kiinteistöä kohden	415 €

15§ Maksujen hyväksyminen ja voimaantulo

Tämä taksa on Keski-Savon rakennusvalvontalautakunnan 10.2.2026 § 10 hyväksymä.

Tämä taksa korvaa seuraavat taksat:

- ◊ Pieksämäen kaupungin Teknisen lautakunnan 12.2.2020 § 8 hyväksymän taksan
- ◊ Varkauden kaupungin teknisen lautakunnan lupajaoston 12.11.2024 § 24, Varkauden kaupunginhallituksen 25.11.2024 § 242, Varkauden kaupunginvaltuuston 9.12.2024 § 66 sekä Varkauden kaupungin teknisen lautakunnan 10.12.2024 § 181 hyväksymän taksan
- ◊ Leppävirran kunnan teknisen lautakunnan 21.05.2025 § 38 hyväksymän taksan
- ◊ Kangasniemen rakennuslupajaoston 13.11.2024 § 35 hyväksymän taksan
- ◊ Joroisten kunnan teknisen lautakunnan 23.1.2025 § 5 hyväksymän taksan.

Nämä maksut tulevat voimaan 12.2.2026 valitusajasta huolimatta. Maksu määräytyy niiden maksujen mukaan, jotka ovat voimassa lupapäätöksen tekemispäivänä tai viranomaistehtävän suorittamishetkellä.

Edellä mainitusta poiketen maankäyttö- ja rakennuslain perusteella käsiteltävään asiaan sovelletaan ennen tämän taksan voimaan tuloa voimassa ollutta taksaa.

Tämän taksan perusteella määrätyt maksut eivät ole arvonlisäverovelvollisia.